

Praha: 9. 3. 2021
Číslo jednací: 175545/2020/KUSK
Spisová značka: SZ_175545/2020/KUSK/5
Vyřizuje: Mgr. Pavel Sýkora I. 932
Značka: OŽP/Sy

Věc: Výjimka z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů – kamenolom Ouštice – rozhodnutí

Rozhodnutí

Krajský úřad Středočeského kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen "krajský úřad") jako příslušný orgán ochrany přírody podle ust. § 77a odst. 5, písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon č. 114/1992 Sb."), v souladu s ust. § 29 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, na základě správního řízení vedeného podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "správní řád")

I. nepovoluje výjimku

podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů druhů zlatohlávek tmavý (*Oxythyrea funesta*), slepýš křehký (*Anguis fragilis*), čmeláků rodu *Bombus* spp. a mravenců rodu *Formica* spp., konkrétně je chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla a

II. nepovoluje výjimku

podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, kteří jsou zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, druhu ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) konkrétně je chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová

stádia nebo jimi užívaná sídla a druhů koroptev polní (*Perdix perdix*), ťuhák obecný (*Lanius collurio*) a výr velký (*Bubo bubo*) konkrétně je rušit, ničit či poškozovat jimi užívaná sídla

Výjimka z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů dle výroku č. I. rozhodnutí a z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů, jejichž ochrana je zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství dle výroku č. II. rozhodnutí není vydána k činnosti, která spočívá v pokračování těžebních prací v kamenolomu Ouštice v k. ú. Mlékovice u Neveklova. Výjimka dle výroku č. I a výroku č. II. rozhodnutí není povolena společnosti KAMENOLOMY ČR s.r.o., IČO: 49452011, Polanecká 849, 721 00 Ostrava – Svinov.

Dle ust. § 27 odst. 1 správního řádu je účastníkem tohoto řízení společnost KAMENOLOMY ČR s.r.o., IČO: 49452011, Polanecká 849, 721 00 Ostrava – Svinov.

Odůvodnění

Krajskému úřadu byla dne 17. 12. 2020 doručena žádost společnosti KAMENOLOMY ČR s.r.o., IČO: 49452011, Polanecká 849, 721 00 Ostrava – Svinov ve věci povolení výjimky z ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů druhů zlatohlávek tmavý (*Oxythyrea funesta*), ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), slepýš křehký (*Anguis fragilis*), koroptev polní (*Perdix perdix*), ťuhák obecný (*Lanius collurio*), výr velký (*Bubo bubo*), čmeláků rodu *Bombus* spp. a mravenců rodu *Formica* spp., konkrétně je chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla z důvodu pokračování těžebních prací v kamenolomu Ouštice v k. ú. Mlékovice u Neveklova. Krajský úřad dopisem ze dne 14. 1. 2021 a 20. 1. 2021 oznámil všem známým účastníkům řízení a zapsaným spolkům „Sdružení Miláčov, z. s.“, „Česká společnost ornitologická“, „Okresní sdružení ČSOP Benešov“ a „Česká 458 z. s.“ zahájení správního řízení a v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu dal účastníkům řízení možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a zároveň účastníkům řízení sdělil, že dle ust. § 36 odst. 1 správního řádu jsou oprávněni navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí, a že dle ust. § 36 odst. 2 správního řádu mají právo vyjádřit v řízení své stanovisko. Dne 25. 1. 2021 obdržel krajský úřad vyjádření k předmětnému řízení od spolku „Česká 458 z. s.“ (dále jen „spolek“). Ostatní účastníci řízení se k předmětnému řízení nevyjádřili a také žádný další zapsaný spolek se do řízení nepřihlásil. Účastníkem řízení dle ust. § 27 odst. 3

správního řádu (příslušný územně samosprávný celek) je Město Neveklov. V předloženém vyjádření spolku je, kromě jiného uvedeno, že v tomto případě je nutno v první řadě prokázat, že těžba stavebního kamene v místě, kde dochází k nevratnému zásahu do životního prostředí a kde nepokračování v těžbě nemá žádný dopad na celospolečenské potřeby, naplňuje podmínky pro případné povolení požadované výjimky. Dále spolek uvádí, že žadatel se odvolává na povinnost dotěžit dříve stanovené zásoby kameniva, kdy zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „horní zákon“) ukládá těžební společnosti využívat ložiska surovin hospodárně, avšak nic neříká o tom, že má být ložisko vytěženo okamžitě. Naopak v ust. § 30 odst. 1 horního zákona ukládá vyloučení neodůvodněných vlivů na životní prostředí při hospodárném využívání ložiska. Ponechání části ložiska v přírodě nedotčeným neznamená, že je toto ložisko ztraceno, naopak je to i v zájmu trvale udržitelného rozvoje. Navíc v ust. § 30 odst. 7 horního zákona je uvedeno, že je zastavení těžby ložiska možné, za předpokladu zachování možnosti další těžby. V případě lomu Oušnice již k takovému zastavení těžby dříve došlo, což vedlo např. k osídlení těžebního prostoru výrem velkým, který zde i hnízdil, což není v činném dobývacím prostoru v současnosti možné. Tvrzení žadatele o nutnosti dotěžení ložiska, které je ve veřejném zájmu, nelze tedy akceptovat. Dále spolek upozorňuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 65/2012 ze dne 10 května 2013, ve kterém je uvedeno, že veřejný zájem musí být výslovně formulován ve vztahu ke konkrétní posuzované záležitosti a musí být přesvědčivě odlišen od zájmu soukromého. V posuzovaném případě je nesporným veřejným zájmem ochrana zvláště chráněných druhů živočichů, protože napadené správní rozhodnutí je rozhodnutím o udělení výjimky z obecného zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje těchto živočichů, přičemž předmětná výjimka byla udělena soukromé společnosti, která hodlá realizovat svůj investiční záměr, jehož cílem je s největší pravděpodobností její zisk. Skutečnost, že vedlejším důsledkem podnikatelské činnosti osoby zúčastněné na řízení je uspokojení bytové potřeby jejich zákazníků, ještě nemusí vytvářet odpovídající sociální veřejný zájem. Dále je v rozhodnutí soudu uvedeno, že pokud by pak snad i existoval naléhavý veřejný zájem na výstavbě bytů, nebylo prokázáno, že jej nelze uspokojit jiným řešením, které by realizovalo požadovaný záměr na výstavbě bytů a současně minimalizovalo případný zásah do zákonné ochrany zvláště chráněných druhů živočichů. V předmětné žádosti se dle spolku jedná o totožný případ a pokud Nejvyšší správní soud neshledal výstavbu bytů jako dostatečný důvod pro naplnění veřejného zájmu, tím méně tímto důvodem může být těžba stavební suroviny. Žadatel také neprokázal, že žádost o výjimku z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů je podložena veřejným zájmem, který převažuje nad zájmy ochrany přírody. Taktéž neprokázal neexistenci jiného uspokojivého řešení. Dále spolek uvádí, že dle statistických údajů MPO se v posledních pěti letech výhradní těžba stavebního kamene ustálila na hodnotě kolem

12 mil. m³ ročně. Při zastavení těžby v lokalitě Ouštica by případný výpadek ve výši 30 tisíc m³ činil 0,25 % a navíc by mohl být bez problému lokálně nahrazen přebytkem kameniva při stavbě dálnice D3, zejména tedy při ražbě tunelů. Tento přebytek bude významný po řadu let i po realizaci stavby, jak uvádí dokumentace EIA pro D3. Dále spolek uvádí, že dalším argumentem žadatele je skutečnost, že těžba je v souladu s územním plánem. Dle spolku však jsou dotčené pozemky označeny jako Vs, tedy dle ust. § 11 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 501/2006 Sb.“) a Metodického pokynu skladové areály (VS) jsou plochy skladových areálů zpravidla bez výrobních činností, součástí plochy mohou být lokální veřejná prostranství, technická a dopravní infrastruktura, malé vodní toky a plochy, případně zařízení vybavenosti a služeb související s hlavním využitím. Plochy určené k těžbě nerostů by musely být označeny jako G. Dále spolek uvádí, že dalším argumentem pro povolení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů je zachování stávajících pracovních míst. Dle dokumentace, kterou žadatel předložil k řízení EIA se však jedná o 2-4 sezónní pracovníky (brigádníky). Na závěr spolek žádá, aby požadovaná výjimka nebyla povolena, protože je zřejmé, že žadatel neprokázal, že jeho zájem na pokračování v těžbě je zájmem veřejným, který by převyšoval celospolečenský zájem na ochraně životního prostředí, v tomto případě zvláště chráněných živočichů.

Krajský úřad se nebude, vzhledem k výsledku řízení, k námitkách spolku blíže vyjadřovat, protože dle jeho názoru v předložené žádosti není doložen či specifikován veřejný zájem na realizaci záměru, který by převažoval nad zájmy ochrany přírody. Proto rozebírání a komentování jednotlivých námitek spolku je v tomto okamžiku nadbytečné.

Zlatohlávek tmavý, ještěrka obecná, slepýš křehký, koroptev polní, ťuhák obecný, výt velký, čmeláci rodu *Bombus* spp. a mravenci rodu *Formica* spp. patří dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., mezi zvláště chráněné živočichy, kteří jsou zařazeni do kategorií „silně ohrožení“ a „ohrožení“ zvláště chránění živočichové. Vzhledem k vyskytujícím se zvláště chráněným organismům je možno požadovanou výjimku povolit pouze v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmy ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody. Dále jelikož výt velký, koroptev polní, ťuhák obecný a ještěrka obecná patří mezi druhy, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, lze dále výjimku povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v ust. § 56 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., neexistuje-li jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Cílem předmětného záměru je pokračování v těžebních pracích v kamenolomu

Ouštica v k. ú. Mlékovice u Neveklova. Dle žadatele je realizace předmětného záměru ve veřejném zájmu, který převažuje nad zájmy ochrany přírody, protože dle zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „horní zákon“) musí být ložiska nerostů využívány hospodárně, tzn. vydobýt zásoby výhradních ložisek včetně průvodních nerostů co nejúplněji s co nejmenšími ztrátami a znečištěním. Dále žadatel uvádí, že realizace záměru je v souladu s územním plánem, a dále že těžbou budou zachována pracovní místa v kamenolomu. Z tohoto pak vyplývá důvod k povolení výjimky dle ust. § 56 odst. 2, písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., tedy v zájmu veřejného zdraví, nebo veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a důvodů s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí.

Veřejný zájem je pojem, který není právním řádem výslovně obsahově vymezen. Jde o právní pojem neurčitý, který zahrnuje jevy nebo skutečnosti, které nelze v obecné rovině úspěšně definovat. Uzanané nebo identifikované veřejné zájmy nemají univerzální platnost, a co je v jednom časovém období považováno za veřejný zájem, v jiném časovém období být už veřejným zájmem nemusí. Z toho vyplývá možnost širokého chápání pojmu veřejného zájmu a také možnost jeho širokého výkladu. Obsah tohoto pojmu musí případ od případu posuzovat sám orgán ochrany přírody. Z povahy věci lze vyvodit, že zájem je zájmem veřejným, jestliže je zájmem celé nebo podstatné části veřejnosti a směřuje k všeobecnému blahu a dobru. Jak už bylo uvedeno výše, je cílem předmětného záměru pokračování v těžebních pracích v kamenolomu Ouštica v k. ú. Mlékovice u Neveklova. V ust. § 30 odst. 1 horního zákona je uvedeno, že výhradní ložiska se musí využívat hospodárně. Hospodárným využíváním výhradních ložisek se rozumí jejich dobývání a úprava a zušlechťování vydobytých nerostů podle zásad uvedených v odstavci 3 tohoto ustanovení, s přihlédnutím k současným technickým a ekonomickým podmínkám; přitom musí být dodrženy zásady báňské technologie, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu a vyloučeny neodůvodněné nepříznivé vlivy na pracovní a životní prostředí. Toto ustanovení horního zákona se, dle názoru krajského úřadu, dá použít k podpoře existence jiného veřejného zájmu k realizaci zamýšlené činnosti, který by převažoval nad zájmy ochrany přírody pouze doplňkově, kdy podpoří existenci „hlavního“ veřejného zájmu převažujícího nad zájmy ochrany přírody, na realizaci předmětného záměru, ale nemůže být nosným, a ještě navíc, převažujícím veřejným zájmem na realizaci zamýšlené činnosti. Takovou váhu toto ustanovení horního zákona nemá. Dle ust. § 18 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) územní plánování ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví.

Přítom chrání krajinu jako podstatnou složku prostředí života obyvatel a základ jejich totožnosti. S ohledem na to určuje podmínky pro hospodárné využívání zastavěného území a zajišťuje ochranu nezastavěného území a nezastavitelných pozemků. Zastavitelné plochy se vymezují s ohledem na potenciál rozvoje území a míru využití zastavěného území. Záměrem dotčené území spadá mezi plochy označené jako Vs, tedy dle ust. § 11 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb., mezi plochy výroby a skladování, přičemž tyto plochy se obvykle samostatně vymezují v případech, kdy využití pozemků například staveb pro výrobu a skladování a zemědělských staveb z důvodu negativních vlivů za hranicí těchto pozemků vylučuje začlenění pozemků s těmito vlivy do ploch jiného způsobu využití. Dle ust. § 11 odst. 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb., pak plochy výroby a skladování zahrnují zpravidla pozemky staveb a zařízení pro výrobu a skladování, například pro těžbu, hutnictví, těžké strojírenství, chemii, skladové areály, pozemky zemědělských staveb a pozemky související veřejné infrastruktury. Plochy výroby a skladování se vymezují v přímé návaznosti na plochy dopravní infrastruktury a musí být z nich přístupné. Dle názoru krajského úřadu lze říci, že realizace záměru je v souladu s územním plánem Města Neveklova, nicméně ani souladu umístění záměru s platným územním plánem nestaví předmětný záměr do pozice zájmu veřejného, jehož realizace by převažovala nad veřejným zájmem, kterým je ochrana přírody a krajiny. Dále žadatel uvádí, že pokračováním těžby v kamenolomu bodu zachovány pracovní místa zaměstnanců kamenolomu. Zaměstnanost, vytváření pracovních míst a jejich udržování je bezesporu důležitým aspektem fungování státu, nicméně ani tento důvod není apriori veřejným zájmem, který by převažoval nad zájmy ochrany přírody. Vzhledem k výše uvedenému krajský úřad požadovanou výjimku nepovolil, protože dle jeho názoru žadatel náležitě neodůvodnil předloženou žádost, zejména z hlediska existence jiného veřejného zájmu na realizaci předmětného záměru, který by převažoval nad zájmy ochrany přírody. Tím však krajský úřad nechce říci, že takovýto veřejný zájem neexistuje. V předložené žádosti musí být doloženo, že zájem žadatele, respektive jeho záměr rozšíření a pokračování v těžbě v kamenolomu Ouštice v k. ú. Mlékovice u Neveklova, představuje veřejný zájem a současně tento zájem je natolik intenzivní, že převládá nad zájmem ochrany přírody, v daném případě nad ochranou předmětných zvláště chráněných živočichů. Důkazy o nutnosti těžby, např. pro jedinečnost ložiska a reálné důležité potřeby jeho dobývání, významné pro společnost jako celek, musí žadatel v žádosti taktéž uvést. Při odůvodňování potřeby těžby nelze také vycházet jen z obecného záměru uspokojovat potřeby různých subjektů na úseku těžby nerostů, s tím, že ji vyžaduje hospodářský rozvoj a poptávka. Podle judikatury, např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 73/2015-40, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2012, č. j. 9 As 30/2012-88, v řízení o povolení výjimky ze zákonných zákazů podle ust. § 56 zákona č. 114/1992 Sb. leží důkazní břemeno na žadateli a je na něm, aby předložil podklady prokazující splnění

zákonných podmínek. Je tedy na žadateli, aby na podporu svých tvrzení označil důkazy, které budou představovat natolik intenzivní veřejný zájem na realizaci předmětného záměru, který bude převažovat nad zájmy na ochraně přírody. Teprve na odpovídající zhodnocení intenzity zásahu do ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů mohou navazovat případná opatření, zmírňující projednávaný zásah (podmínky výroku rozhodnutí), včetně jejich náležitého zdůvodnění.

Vzhledem k výše uvedenému krajský úřad nepovolil společnosti KAMENOLOMY ČR s.r.o., IČO: 49452011, Polanecká 849, 721 00 Ostrava – Svinov výjimku podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů druhů zlatohlávek tmavý (*Oxythyrea funesta*), slepýš křehký (*Anguis fragilis*), čmeláků rodu *Bombus* spp. a mravenců rodu *Formica* spp., konkrétně je chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla a dále podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, kteří jsou zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, druhu ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) konkrétně je chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla a druhů koroptev polní (*Perdix perdix*), ťuhák obecný (*Lanius collurio*) a výr velký (*Bubo bubo*) konkrétně je rušit, ničit či poškozovat jimi užívaná sídla k realizaci činnosti spočívající v pokračování těžebních prací v kamenolomu Ouštica v k. ú. Mlékovice u Neveklova.

Krajskému úřadu byly předloženy k předmětnému řízení následující materiály:

- žádost
- biologický průzkum
- spolek Česká 458 z. s. – vyjádření k předmětnému řízení

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podat ve lhůtě do 15 dní ode dne jeho oznámení odvolání k Ministerstvu životního prostředí podáním učiněným u Krajského úřadu Středočeského kraje.

.....
oprávněná úřední osoba

Mgr. Pavel Sýkora

Odbor životního prostředí a zemědělství

Oddělení ochrany přírody a krajiny

Odborný referent

Na doručenkou obdrží účastníci řízení:

KAMENOLOMY ČR s.r.o., Polanecká 849, 721 00 Ostrava – Svinov (DS)

Město Neveklov, náměstí Jana Heřmana 80, 257 56 Neveklov (DS)

Česká 458 z. s., Lipka 11, 257 56 Neveklov (DS)